

REFERAT Børne- og Undervisningsudvalget 2022-2025

d. 12-08-2024

Mødedato Mandag d. 12. august 2024 kl. 16:30

Mødested 2608, Gladsaxeværrelset

Mødedeltagere Serdal Benli (F), Katrine Skov (A), Jakob Skovgaard Koed (A), Christina Rittig Falkberg (B), Henrik Sørensen (C), Astrid Søborg (V), Camilla Friis (V), Signe Rosa Skelbæk (Ø), Lars Abel (M)

Indholdsfortegnelse

Udvikling af pejlemærker for styrket trivsel for børn og unge i Gladsaxe.....	3
Ændret behov for analyse af skolekapacitet og skolestruktur.....	6
Forlængelse af sagsbehandlingsfrister i Familieafdelingens Specialteam.....	8
Orientering om redskab til at screene elever i 1. klasse for høj begavelse.....	10
Godkendelse.....	12

Punkt 1: Udvikling af pejlemærker for styrket trivsel for børn og unge i Gladsaxe

24-10-00.01.10-P05

Beslutning

Tiltrådt.

Gennemgang af sagen

Resume

Nærværende sag giver en status på udviklingen af pejlemærker, der skal sætte retning for styrket trivsel for børn og unge i Gladsaxe. Sagen fremlægger de foreløbige pointer, som er identificeret i samarbejde med kommunens ledere på børne- og ungeområdet. Derudover beskriver sagen behovet for at anvende mere tid til involvering af relevante parter, herunder MED-udvalg, børn og forældre for at skabe ejerskab til pejlemærkerne.

Baggrund

Børne- og Undervisningsudvalget holdt 13.11.2023 en temadag om børn og unges trivsel på baggrund af et stigende antal børn og unge, der har det svært og mistrives. Børne- og Undervisningsudvalget blev præsenteret for ungdomsforskeren Noemi Katznelsens tre overordnede tendenser i tiden, der i sammenhæng med hinanden skaber grobund for mistrivsel blandt børn og unge: tempo, præstation og psykologisering.

Børne- og Undervisningsudvalget besluttede på udvalgsmøde 29.02.2024, punkt 4, at der med afsæt i de tre tendenser: tempo, præstation og psykologisering skal udarbejdes positivt ladede pejlemærker for, hvordan vi skal arbejde med børn og unges trivsel i Gladsaxe. Børne- og Undervisningsudvalget ønskede at involvere relevante faglige medarbejdere og ledere i at udvikle og kvalificere pejlemærkerne for styrket trivsel i Gladsaxe.

Målet er at udvikle positivt formulerede pejlemærker, der sætter en retning og er handleanvisende for, hvordan vi ønsker at arbejde med at børn og unges trivsel i Gladsaxe kommune.

Status på det foreløbige arbejde med trivsel

Indledningsvist har der i processen været fokus på at få udfoldet og skabt en fælles forståelse af de tre tendenser, som kan skabe mistrivsel; tempo, præstation og psykologisering.

Forvaltningen har derfor involveret over 40 ledere på børne-, unge- og kulturområdet for at skabe fundamentet for at udvikle de første skitser til pejlemærker og få deres bud på handlinger, der kan understøtte pejlemærkerne. Lederne har i første omgang arbejdet med tendenserne: tempo og præstation. På et kommende møde efter sommerferien skal de arbejde i dybden med den tredje tendens: Psykologisering.

Den første tendens "tempo" beskriver den udfordring, at børn og unge i dag lever i et samfund, der i højere grad er accelereret, og som stiller større krav til, at børn og unge skal nå flere ting hurtigere. Mange børn og unge har i dag en oplevelse af, at de skal levere på mange fronter, at det sociale er blevet arbejdskrævende, at der er et konstant fokus på læringsmål og paratliggørelse samt mange skift, der vanskeliggør betingelserne for at etablere stabiliserende vaner og rutiner.

På baggrund af det første arbejde og dialoger med områdets ledere har vi i forhold til temponedsættende initiativer identificeret, at der er behov for at kigge på rammesætningen af børn og unges liv, så der sikres god tid til at være sammen og endnu mere tid til fordybelse, fordi samværet og fællesskaberne i vores skoler, dagtilbud og fritidstilbud er en kvalitet i sig selv. For eksempel påtænker vi netop at anvende ressourcerne fra omprioriteringsprocessen til at skabe stærkere og mere inkluderende fællesskaber, hvor tempoet bedre kan tilpasses det enkelte barn.

Vi skal arbejde med, at det fagprofessionelle sprog ikke i sig selv sætter tempo. Det betyder, at de fagprofessionelle skal anvende færre paratliggørende begreber som for eksempel førskolebarn, udskolingselev, læringsparathed og så videre.

Vi skal også tilpasse vores strukturer i dagtilbud og skoler, så der er færre voksenshift og færre overgange i børn og unges liv. Det betyder for eksempel, at vi skal se på hvilke skift i vores dagtilbud og skoler, der kan fjernes for at sikre bedre balance og et mindre forceret tempo i barnets dagligdag.

Vi skal skabe mere tid til leg og en praktisk tilgang til at lære, og vi skal sikre fokus på, at vores læringsmiljøer inviterer til fordybelse og kreativitet. Læringsmiljøerne skal øge børnenes motivation i forhold til at lære, da vi ved, at øget motivation skaber øget skoleglæde. Ifølge ny forskning på området er dette også i tråd med børns egne ønsker og holdninger til, hvad der kan gøre undervisningen mere motiverende. Børn ønsker i høj grad en undervisning, der lægger op til at arbejde udforskende og eksperimenterende, hvor kreativiteten får lov at udfolde sig og med mere bevægelse og aktiviteter udenfor klasselokalet (Motiverende undervisning - ifølge børnene, LEGO Fonden og Tænk tanken Mandag Morgen, 2024).

Den anden tendens "præstation" beskriver den udfordring, at mange børn og unge oplever, at der konstant er blikke, der betragter og vurderer dem. Børn og unge oplever, at de skal leve op til mange ting; de skal klare sig godt i skolen, have en god social omgangskreds, være et godt familiemedlem, have en spændende fritidsinteresse, se godt ud og have et fritidsjob etc. De spejler sig i ideen om det "perfekte" ungdomsliv, som det er svært at leve op til.

I skolen kan det for eksempel handle om, hvilken projektgruppe eleven kommer ind i, om eleven tør sige noget højt i timen, og om man har de "rigtige" venner, hvor adfærdsnormerne er snævre. Senere i ungdomslivet handler det for mange unge ikke om, at man får en uddannelse, men hvilken uddannelse, man får, og om der er prestige i uddannelsen. Og de mange test og prøver, som elever skal igennem, giver hyppige sammenligninger af hinanden, og kan skabe oplevelser af utilstrækkelighed.

På baggrund af det første arbejde med rådets ledere har vi i forhold til præstationsnedsættende initiativer identificeret, at det er vigtigt at styrke den psykologiske tryghed i grupperne i børnehusene og i klasserne på skolerne for at skabe et bedre fundament for præstation. For eksempel har Skovbrynet skole erfaringer med en kampagne, der arbejder med at styrke den generelle trivsel i klasserne, og forvaltningen vil undersøge resultaterne heraf med henblik på, om det giver mening at udbrede kampagnen til de øvrige skoler.

Alle børn lærer forskelligt, og derfor skal vi skabe plads til, at alle børn og unge får ro og plads til at udforske forskellige tilgange til at lære. Derfor er det vigtigt, at der er ro omkring børnene, så iPads og telefoner ikke forstyrrer og blokerer for fordybelse og den kreative og praktiske tilgang til at lære. Forvaltningen kigger ind i, hvordan vi strukturelt kan understøtte en praktisk og kreativ tilgang til læring uden afbrydelser fra skærme og internet.

Lederne fremhæver også, at vi skal give børn og unge plads til at lege, og at det i mange situationer skal fylde mere end selve præstationen. Konkret skal vi i dialog med praktikere om, hvorvidt deres didaktik rummer tilstrækkelige muligheder for, at legen og selve opgaveløsningen er nok i sig selv, og hvor der ikke nødvendigvis er behov for et præstationselement, som for eksempel fremlæggelser for hele gruppen eller klassen.

Børn- og unges trivsel skal ikke kun støttes i dagtimerne i kommunens institutioner, og lederne gør opmærksom på, at der er behov for at skabe flere fritidstilbud, der er for alle, hvor drivkraften er lyst, leg og fællesskab. Vi skal derfor gå i dialog med vores foreninger og drøfte, hvor det er muligt at prioritere leg, lyst og fællesskab og samtidig være nysgerrige på, om der er steder, hvor konkurrence-elementet kan reduceres.

Opsamlingsvis har lederne gjort opmærksom på, at det er vigtigt at finde de rette balancer i forhold til tempo og præstation. Tempo kan i mange tilfælde være en drivkraft i børn og unges udvikling, men børn og unge skal ikke føle, at de har travlt, og at der hele tiden er forventninger til at blive klar til næste udviklingsskridt. Lederne gjorde ligeledes opmærksom på, at præstation i sig selv kan være en fremmede faktor i børn og unges liv, så længe det er tilpasset den enkelte og ikke opleves som et forventningspres, og der skal også være aktiviteter, hvor det ikke handler om at præstere, men hvor der er ro og tid til pauser, fordybelse og refleksion. Det er den balance, vi samlet skal skabe de bedste rammer for.

Der er behov for mere tid til inddragelse

Dialogen med lederne har vist, at der er behov for at få foldet forståelsen af Noemi Katznelsens tre tendenser: tempo, præstation og psykologisering ud for at skabe fundamentet for, at vi kan udvikle positive pejlemærker for børn og unges trivsel. Der er også brug for mere tid for at skabe det nødvendige ejerskab, hvor vi tidligt involverer MED-udvalg og går i dialog med forældre og elever for at sikre, at der er opbakning til pejlemærkerne og retningen for arbejdet med trivsel i Gladsaxe. Forvaltningen har derfor nedsat en arbejdsgruppe bestående af konsulenter i forvaltningen, der udover Noemi Katznelsens ungdomsforskning læser ind i anden relevant viden på området og sikrer den løbende dialog med de relevante parter på området. Det er tydeligt, at der udover at justere strukturelt på arbejdet med trivsel i vores institutioner,

også er behov for en ændring i kulturen, hvor alle bakker op om en mere balanceret tilgang til tempo, præstation og psykologisering.

Proces for arbejdet med pejlemærker for trivsel i Gladsaxe

På den baggrund vurderer Børne- og Kulturforvaltningen, at der er brug for mere tid til at gå i dialog om, hvordan alle parter bedst spiller ind i at skabe inkluderende fællesskaber, hvor flere børn og unge trives bedre.

Der er også et behov for at koble til de indsatser, der allerede er iværksat for at styrke inklusion og trivsel, så pejlemærkerne afspejler og understøtter den strategiske retning, der allerede er sat i Gladsaxe. Gennem indsatser som Deltagelsesmuligheder for alle og udvikling af det pædagogiske grundlag på dagtilbudsområdet arbejdes der allerede målrettet med at skabe rammerne for et godt børne- og ungeliv, og det er helt centralt, at der trækkes på de erfaringer, der allerede findes i organisationen.

På den baggrund ønsker forvaltningen, ud over at inddrage ledere, også at involvere de faglige organisationer gennem MED-strukturen, før der forelægges en sag med udkast til pejlemærker.

Justeret tidsplan

På baggrund af ovenstående foreslår Børne- og Kulturforvaltningen følgende proces:

September 2024	Involvering af BKF-MED og BKF strategisk lederforum
31.10.2024	Forslag til pejlemærker for trivsel til politisk behandling i Børne- og Undervisningsudvalget til drøftelse
09.01.2025	Børne- og Undervisningsudvalget sender forslag til pejlemærker i høring
Januar – marts 2025	Otte ugers høring med involvering af MED-strukturen, forældrebestyrelser, elevråd, dagtilbudsråd samt skoleråd
05.05.2025	Vedtagelse af endelige pejlemærker i Børne- og undervisningsudvalget

Indstilling

Børne- og Kulturforvaltningen indstiller,

1. at den justerede tids- og procesplan for udvikling af pejlemærker for børn og unges trivsel i Gladsaxe, godkendes.

Relateret behandling

Børne- og Undervisningsudvalget 29.02.2024, punkt 4

Punkt 2: Ændret behov for analyse af skolekapacitet og skolestruktur

24-1-17.01.04-G01

Beslutning

Et flertal (Katrine Skov, Jakob Skovgaard Koed, Christina Rittig Falkberg, Serdal Benli, Signe Rosa Skelbæk, Lone Yalcinkaya (stedef.) og Astrid Søborg) tiltrådte 1. at punkt med bemærkning om, at udvalget ønsker en temadrøftelse på et kommende møde.

Lars Abel og Henrik Sørensen stemte imod.

Et enigt Børne- og Undervisningsudvalg tiltrådte 2. at-punkt.

Gennemgang af sagen

Resumé

Børne- og Undervisningsudvalget fik 02.11.2023, punkt 4, forelagt en sag, hvori det blev beskrevet, at der ville være et kapacitetspres på størstedelen af skolerne blandt andet på grund af at klasseloftet bliver sænket fra 28 til 26 elever i 0. til og med 2. klasse fra skoleåret 2024/2025.

Skoleprognose 2024 viser imidlertid, at kapaciteten samlet set ikke er så presset, og på den baggrund foreslår Børne- og Kulturforvaltningen, at den samlede analyse af skolestruktur og -kapacitet ikke gennemføres for nuværende, og at behovet for skolestrukturjusteringer og eventuelle yderligere analyser vil blive revurderet, når Skoleprognose 2025 foreligger.

Endvidere forelægges Børne- og Undervisningsudvalget i denne sag en tids- og procesplan for Mørkhøjanalysen og modtageklassernes fremtidige organisering og placering til godkendelse.

Baggrund

Børne- og Undervisningsudvalget besluttede 02.11.2023, punkt 4, at der skal igangsættes en analyse med henblik på at belyse, hvordan en mere robust skolestruktur kan være fremadrettet. Af sagen fremgår det, at hovedproblemstillingen i forbindelse med indskrivning, skolekapacitet og skolestruktur var, at skolernes kapacitet reduceres med 54 pladser på grund af det nye klasseloft. Samtidig var forventningen, at antallet af seksårige i kommunen ville stige fra 2029 og frem. Konsekvensen ville være, at seks ud af ti folkeskoler ikke vil kunne rumme søgningen til de kommende børnehaveklasser i perioden 2024/2025 – 2033/2034, og at der forventedes, at skoledistrikterne fremadrettet skulle tilpasses oftere.

Børne- og Undervisningsudvalget godkendte 30.05.2024, punkt 13, at antallet af børn i Stengård skoledistrikt født i 2019 følges tæt på grund af et fortsat stort kapacitetspres. Af sagen fremgår det endvidere, at skolernes kapacitet samlet set ikke er så presset som beskrevet i sagen fra november 2023.

På grund af at den nye skoleprognose og skolernes kapacitet ser anderledes ud, end det fremgik af sagen i november 2023, foreslås det, at alene Mørkhøjanalysen, som blev igangsat inden skolestrukturanalysen blev besluttet, og modtageklassernes fremtidige organisering og placering, jævnfør Børne- og Undervisningsudvalget 02.05.2024, punkt 3, behandles i Børne- og Undervisningsudvalget i efteråret og vinteren. Behovet for skoledistriktsjusteringer vil blive revurderet i forbindelse med Skoleprognose 2025. Børne- og Kulturforvaltningen vil i 3. kvartal 2025 præsentere en sag for udvalget om, hvorvidt situationen på det tidspunkt nødvendiggør en fornyet politisk drøftelse af behovet for eventuelle justeringer i skolestrukturen.

Tids- og procesplan for Mørkhøjanalysen og modtageklassernes fremtidige organisering og placering

	Involvering af skolebestyrelserne	Børne- og Undervisningsudvalget
Mørkhøjanalysen	Juni 2024	05.09.2024
Modtageklassernes fremtidige organisering og placering	Oktober 2024	09.01.2025

Indstilling

Børne- og Kulturforvaltningen indstiller,

1. at der ikke gennemføres en skolestrukturanalyse for nuværende, og
2. at tids- og procesplan for Mørkhøjanalysen og modtageklassernes fremtidige organisering og placering godkendes.

Relateret behandling

Børne- og Undervisningsudvalget 02.11.2023, punkt 4

Børne- og Undervisningsudvalget 02.05.2024, punkt 3

Børne- og Undervisningsudvalget 30.05.2024, punkt 13

Punkt 3: Forlængelse af sagsbehandlingsfrister i Familieafdelingens Specialteam

24-14-87.06.00-A26

Beslutning

Tiltrådt. Vikardækning har tidligere været forsøgt med meget ringe effekt.

Gennemgang af sagen

Resumé

Familieafdelingens Specialteam har i en periode ikke kunnet leve op til de politisk fastsatte sagsbehandlingsfrister på seks uger, bl.a. fordi teamet har manglet medarbejdere. Familieafdelingen er ved at ansætte de sidste medarbejdere for, at teamet igen kan være fuldtallige. Der vil dog være en periode med indkøring af nye medarbejdere og et efterslæb, der skal ryddes op i, før man igen kan komme ned på en kortere sagsbehandlingsfrist. Børne- og Kulturforvaltningen foreslår derfor at forlænge sagsbehandlingsfristen for tabt arbejdsfortjeneste og merudgifter, så den i resten af 2024 er på op til 24 uger.

Overskredne sagsbehandlingsfrister

Familieafdelingens Specialteam har igennem en længere periode haft vanskeligt ved at leve op til den politisk fastsatte sagsbehandlingsfrist på seks uger (30 arbejdsdage) for ansøgninger til tabt arbejdsfortjeneste og merudgifter. Det skyldes bl.a., at Familieafdelingen – ligesom resten af Familie og Rådgivning – i de sidste par år har været igennem en større udviklingsproces med Deltagelsesmuligheder for alle.

Det kræver noget af medarbejderne, når noget nyt og omfattende skal implementeres samtidig med, at der er mange sager, der skal håndteres, og det har haft betydning for sagsbehandlingstiden. Specialteamet har i øjeblikket 272 aktive sager, hvoraf 196 sager vedrører tabt arbejdsfortjeneste, og 121 sager vedrører merudgifter. I foråret alene (marts-maj) er der modtaget 39 nye ansøgninger vedrørende tabt arbejdsfortjeneste og merudgifter.

Der har i samme periode været en høj medarbejderomsætning i Familieafdelingen, og særligt Specialteamet har manglet mange medarbejdere. Det har igen været med til at forlænge sagsbehandlingstiderne. Derudover erstattede Barnets Lov i januar 2024 Serviceloven på børne- og familieområdet. Implementeringen af den nye lov har formentlig også været med til at skubbe til sagsbehandlingstiderne.

I 2023 stoppede lederen af Specialteamet, og i foråret 2024 stoppede lederen af Familieafdelingen. Det har naturligvis også haft en betydning for teamets arbejdskraft, at de i en periode har manglet en leder, samtidig med at der har manglet mange medarbejdere. Derfor blev der pr. 01.03.2024 ansat flere nye medarbejdere, og en medarbejder blev gjort til teamkoordinator. Der har ikke været nogen opsigelser i teamet siden.

Specialteamet er fortsat ikke fuldtalligt, men pr. 01.08.2024 starter to nye medarbejdere i teamet, og derefter mangler der kun én medarbejder for, at teamet igen er fuldtalligt. Der vil dog være en indkøringsperiode for de nye medarbejdere, hvoraf flere er nyuddannede, og der er også et efterslæb i sagerne, som forventes at tage tid at komme i mål med.

Forslag om forlængelse af sagsbehandlingsfrister i resten af 2024

De overskredne sagsbehandlingsfrister betyder, at en del borgere er utilfredse med deres sagsbehandling, rykker for afgørelse på deres ansøgning og sender klager til både Familieafdelingen og borgmesteren. Børne- og Kulturforvaltningen foreslår derfor at forlænge sagsbehandlingsfristerne for tabt arbejdsfortjeneste og merudgifter til at være op til 24 uger (120 arbejdsdage) i resten af 2024. På den måde sikres der en mere realistisk forventningsafstemning med borgerne.

Gladsaxe Kommunes nuværende sagsbehandlingsfrist for tabt arbejdsfortjeneste og merudgifter på seks uger (30 arbejdsdage) er i forvejen usædvanligt kort. De fleste kommuner i hovedstadsområdet har en sagsbehandlingsfrist på 12-24 uger.

Det forventes, at man med en længere sagsbehandlingsfrist vil kunne overholde alle frister samt gennemgå alle sager for at sikre, at borgerne hverken over- eller underkompenseres i forbindelse med, at de har et barn med en funktionsnedsættelse.

Indstilling

Børne- og Kulturforvaltningen indstiller,

1. at sagsbehandlingsfristen for tabt arbejdsfortjeneste og merudgifter forlænges til at være op til 24 uger (120 arbejdsdage) indtil udgangen af 2024.

Punkt 4: Orientering om redskab til at screene elever i 1. klasse for høj begavelse

24-3-17.00.00-A26

Beslutning

Til efterretning.

Gennemgang af sagen

Resume

Folketinget vedtog 09.06.2022 lovforslaget om det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem. Med vedtagelsen af lovforslaget blev det besluttet, at der skal gennemføres screening af elever i 1. klasse for høj begavelse. Med sagen orienteres Børne- og Undervisningsudvalget om redskabet til brug ved screening af elever i 1. klasse for høj begavelse. Screeningsværktøjet skal tages i brug fra skoleåret 2024-2025.

Screeningsredskabet

Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, som de kan. Det gælder også elever med høj begavelse. Nogle elever med høj begavelse oplever udfordringer med trivsel eller mangel på passende fagligt niveau. Derfor skal elever i 1. klasse screenes for tegn på høj begavelse, hvis man på skolen formoder, at eleven er højt begavet. Screeningen skal foregå ved brug af et nyt redskab kaldet "Redskab til vurdering af tegn på høj begavelse for elever i 1. klasse". Redskabet indeholder tre tjeklister, der er udviklet af en ekspertgruppe nedsat af børne- og undervisningsministeren. Redskabet er vedlagt som bilag 1. Formålet med redskabet er at understøtte en tidlig opsporing af og opmærksomhed på elever, som udviser tegn på høj begavelse.

De tre tjeklister skal udfyldes af henholdsvis pædagogisk personale, forældre og elever. Der er, sammen med redskabet, udviklet gode råd til, hvordan screeningen skal gennemføres, herunder dialog med forældre og elever om, hvorfor der screenes. Redskabet er målrettet elever i 1. og 2. klasse og kan derfor ikke anvendes som screeningsredskab til elever på andre årgrader.

Hvem skal screenes?

Det er elever i 1. klasse, som skolens leder formoder har høj begavelse, der skal tilbydes en screening. Tilbuddet skal ske i samråd med eleven og elevens forældre. Forældre kan vælge at takke nej til tilbuddet om screening.

Krav om intelligenstaget bortfalder

I loven om evaluerings- og bedømmelsessystemet var der beskrevet, at der skulle gennemføres en intelligenstaget med en fagperson fra PPR eller en lignende funktion, hvis en elev ud fra tjeklisten formodes at være højt begavet. Dette krav er bortfaldet med den folkeskoleaftale, der blev indgået 19. marts 2024.

Politisk beslutning om særligt tilrettelagte forløb for højt begavede og særligt fagligt dygtige elever i Gladsaxe Kommune

I budgetforlig 2024-2027 blev der i budgetnote 10 besluttet, at der er særligt tilrettelagte forløb for højt begavede og særligt fagligt dygtige elever på alle folkeskoler i Gladsaxe. Udvalget skal samtidig sikre, at alle folkeskoler i Gladsaxe er kvalificerede til at kunne gennemføre de særligt tilrettelagte forløb for højt begavede eller særligt fagligt dygtige elever.

Folkeskolerne i Gladsaxe Kommune har derfor, udover den undervisningsdifferentiering der foregår på alle skoler, også tilbud om særligt tilrettelagte forløb for de elever, der har behov for at blive mødt af dette i deres skolehverdag. Forløbene er forankret på skolerne.

Indstilling

Børne- og Kulturforvaltningen forelægger sagen til orientering.

Relateret behandling

Børne- og Undervisningsudvalget 07.09.2023, punkt 11

Børne- og Undervisningsudvalget 05.05.2022, punkt 1

Bilag

Bilag 1: Screeningsredskab

Punkt 5: Godkendelse

21-13-00.22.04-P35

Beslutning

Godkendt.